המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו
היחידה הארצית לקלינאות תקשורת
אגף לתכנון אסטרטגי וכלכלי

21/11/2024

<u>קול קורא למחקרים לפיתוח כלים להערכת השפה הערבית של ילדים בגיל 3-6 שנים (שפת אם)</u>

המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו, היחידה הארצית לקלינאות תקשורת, האגף לתכנון אסטרטגי וכלכלי ולשכת המדען הראשי במשרד הבריאות מודיעים על קול קורא לקבלת הצעות מחקר לפיתוח כלים עבור קלינאי תקשורת, להערכת השפה הערבית של ילדים בגיל 3-6 שנים (שפת אם).

שנות החיים הראשונות הן שנים קריטיות להתפתחות הילד בכלל והשפה בפרט. הן מהוות חלון הזדמנויות להתערבויות בעלות השפעה על הבריאות, ההשתתפות החברתית ועל איכות החיים.

הפרעת שפה היא ההפרעה ההתפתחותית השכיחה ביותר בילדות, ובעלת השלכות שליליות משמעותיות על ההתפתחות. איתור מוקדם בגיל הרך והתערבות נכונה בשלב קריטי זה בהתפתחות שפה, יאפשרו את מימוש הפוטנציאל התפקודי, השפתי והקוגניטיבי של הילד.

הערכת יכולות שפה אצל ילדים נדרשת לתהליכי איתור וסינון, בקביעת רמת תפקוד בסיסית Base Line, ובקביעת מטרות ומדידת השפעת ההתערבות. מבחנים סטנדרטיים מבוססי נורמה הינם מרכיב חשוב בהערכת יכולות שפה ודיבור.

תהליכי האבחון השפתי חייבים להיות מותאמים תרבותית ולשונית. תוצאותיהם תקפות רק אם ההליכים והכלים, בהם נעשה שימוש, מתאימים לתרבות ולרקע השפתי של ילד נתון.

בהיעדר כלים סטנדרטים להערכת התפתחות השפה הערבית אצל ילדים בארץ ובעולם, משרד הבריאות רואה חשיבות גבוהה במיוחד בקידום פיתוח כלים מותאמים תרבותית ולשונית להערכת השפה הערבית בילדים.

מטרת הקול הקורא: בקול הקורא הנוכחי, נתמוך במחקרים שמטרתם לקבוע נורמות ולפתח כלים עבור קלינאי תקשורת להערכת שפה בערבית כשפת אם בילדים בגיל 3-6 שנים, שיאפשרו איתור, אבחון, ואפיון יכולות של הילדים בשפתם המדוברת, תוך התייחסות לדיאלקטים השונים.

מימון: במסגרת הקול הקורא ימומנו מחקרים בסכום כולל של עד 1,200,000 ₪ למימוש של עד שנתיים.

נושאים בעדיפות

תינתן עדיפות למחקרים שיעסקו בשירותים המפותחים למטרת:

- נורמות התפתחות שפה טיפוסית של הילדים בדיאלקטים השונים, בתחומי השפה השונים.
- כלים לאיתור מוקדם של ילדים עם קשיים בתחומי השפה השונים.
- שיפור ויעול תהליכי איתור והתערבות.
- חדשנות ושילוב טכנולוגיות דיגיטליות.

תינתן עדיפות למחקרים עם אישור הלסינקי בתוקף במעמד ההגשה של הבקשה, ככל שנדרש אישור כזה.

קריטריונים

על החוקרים/ות להוכיח מומחיות והתאמה לביצוע המחקר, פרסומים קודמים בעלי תרומה משמעותית והישגים אקדמיים נוספים.

תנאי סף

רשאים להגיש חוקרים/ות או קבוצות מחקר ממוסדות המחקר. החוקרים/ות הראשיים/יות חייבים/ות להיות בעלי/ות תואר שלישי ממוסדות המחקר האקדמיים המוכרים בארץ. על צוות המחקר לכלול לכל הפחות קלינאי/ת תקשורת דובר/ת ערבית המעורב/ת בתכנון ובעריכת המחקר. **בקשות המחקר חייבות לכלול פרקים בנושאים הבאים: מטרת המחקר, רציונל מחקרי והמתודולוגיה של המחקר, צפי תהליך פיתוח הכלי, פרוטוקולים וחומרים נוספים רלבנטיים.**

ניתן להגיש בקשת מימון אחת בלבד.

יש להגיש את הבקשות בטופס האלקטרוני על פי ההנחיות.

תהליך השיפוט

את הבקשות יש להגיש עד **לתאריך ה- 12/12/24** לשכת המדען הראשי במשרד תוביל ותרכז את תהליך השיפוט של הצעות המחקר. השיפוט יתבצע על ידי ועדת שיפוט שתוקם לצורך זה. בקשות אשר לא תעמודנה בקריטריונים, בתנאי הזכאות או בהנחיות הטכניות, לא תועברנה לשיפוט.

ועדת השיפוט תהיה רשאית לדחות בקשה בשלבי השיפוט השונים, מנימוקים מדעיים או מנהליים או על בסיס של חוסר התאמה לקול הקורא. ועדת השיפוט תדרג את הבקשות בסדר יורד מהגבוה לנמוך.

המשרד יהיה רשאי להוסיף סכומים נוספים, להקצות את את התקציב למספר גופים ואף לא לבחור אף לא בהצעה אחת. כמו כן המשרד שומר את הזכות לחרוג מתנאי הקול הקורא, בעת יישום הקול הקורא, עקב קשיי יישום, ומטעמים מיוחדים שיירשמו.

חתימת חוזה מחקר

חתימת חוזה מחקר תתבצע בכפוף לזמינות התקציב אשר יעמוד לרשות האגף במועד הרלוונטי. יתכנו שינויים במספר המחקרים שיבחרו למימון ו/או בתקציב שיעמוד לצורך זה, כתלות בהחלטות ועדת השיפוט ובתקציב הזמין.

לשכת המדען הראשי במשרד תפקח על עמידה בתוכנית המחקר שאושרה, בין השאר ע"י דוחות התקדמות מדעיים וכספיים, ותאשר מימון כספי תקופתי בהתאם לביצוע ובהתאם לדוח מדעי וכספי בתום המחקר.

בכל שאלה ניתן לפנות לנציג יחידות המשרד: גב' אפנאן פרח-סעד afnan.saad@moh.gov.il

או לנציגת לשכת המדען הראשי: ד"ר עירית אלון Irit.allon@moh.gov.il

ב ב ר כ ה ,